

# ПРАВОВИЙ РЕЖИМ РЕЗУЛЬТАТІВ «ТВОРЧОЇ» ДІЯЛЬНОСТІ, ОТРИМАНИХ ВНАСЛІДОК ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

*Кульчій О. О., к.ю.н., доц.  
кафедра правознавства, ПУЕТ*

Забезпечення існування юридичного механізму ефективного захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності – результати «творчої» діяльності, – є ознакою розвиненої та демократичної держави, суспільства, що прагне до розвитку інтелектуальних надбань. Правове регулювання традиційних правових інститутів інтелектуальної власності на сьогодні є переважно впорядкованим. Держави, що розвиваються, можуть використовувати позитивні практики сусідніх держав. Однак розвиток суспільства і технологій ставить усе нові виклики перед правовою наукою та практикою, породжує нові дискусії щодо регламентації новочасних суспільних відносин.

Однією із актуальних задач, що стоять перед правом інтелектуальної власності є унормування відносин, що складаються з приводу результатів діяльності («творчої» чи, принаймні, подібної до неї), що належать не людській істоті. Традиційно у праві склалася непорушна догма, згідно з якою права на результати інтелектуальної творчої діяльності (принаймні, особисті немайнові права) визнавалися виключно за людиною, оскільки виключно людська істота наділена інтелектом та здатна до творчості. Свого часу це призвело до дискусій стосовно можливості належності таких можливостей і, як наслідок, – прав у деяких тварин. У судовій практиці це вилилося у відому справу щодо авторських прав на фотографії, зроблені мавпою (Monkey selfie copyright dispute) [1]. Однак, зрештою, доктрина залишилася непорушною.

Пізніше, у результаті розвитку технологій штучного інтелекту подібні дискусії почали виникати стосовно об'єктів, створених із його використанням. У мистецтві це вилилося у цілий напрям, який має назви «репродуктивне мистецтво», «алгоритмічне мистецтво» і виливається у створення комп'ютерними програмами, переважно, художніх чи музичних «творів» за певними алгоритмами [2]. Саме останній аспект і є ключовим у дискусіях стосовно можливості визнання таких результатів «творчими». Оскільки комп'ютер не є самостійним у своїй діяльності (у практиці держав, які урегулюють такі відносини), майнові права інтелектуальної власності у таких випадках часто визнаються належними особі, яка створила чи відповідним чином запрограмувала обладнання чи програмне забезпечення на досягнення «творчого» результату. Особисті немайнові права у такому випадку відсутні [3].

Однак розвиток технологій машинного навчання дозволяє допустити, що у недалекому майбутньому буде можливість отримати результати, які не будуть перебувати у залежності від особи, що «натиснула кнопку», результати несподівані й унікальні. Однак ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» чітко визначає «автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір».

З огляду на те, що вітчизняне законодавство подібних відносин не врегулює – існує вірогідність відсутності визнання будь-яких прав (навіть виключно майнових) на подібні об'єкти в Україні.

Таким чином, зважаючи на стійкий розвиток технологій у національному законодавстві варто упорядкувати правові відносини щодо об'єктів, створених унаслідок застосування штучного інтелекту. Щодо «алгоритмічних творів» доцільним видається визнання майнових прав за особою, яка відповідним чином налаштувала обладнання чи розробила і запрограмувала програмні продукти, що були використані для отримання певного результату.

## Список використаних джерел:

1. Guadamuz A. The monkey selfie: copyright lessons for originality in photographs and internet jurisdiction. Internet Policy Review [Internet]. 2016. – Режим доступу : <https://policyreview.info/articles/analysis/monkey-selfie-copyright-lessons-originality-photographs-and-internet-jurisdiction>
2. Generative art // Wikipedia. Режим доступу : [https://en.wikipedia.org/wiki/Generative\\_art](https://en.wikipedia.org/wiki/Generative_art); Algorithmic art // Wikipedia. Режим доступу : [https://en.wikipedia.org/wiki/Algorithmic\\_art](https://en.wikipedia.org/wiki/Algorithmic_art)
3. Олефиренко Е. Защита авторских прав на объекты интеллектуальной собственности, созданные искусственным интеллектом / Е. Олефиренко // ЮРИСТ&ЗАКОН. Электронное издание. – 2019 – № 17. – Режим доступа: [http://uz.ligazakon.ua/magazine\\_article/EA012668](http://uz.ligazakon.ua/magazine_article/EA012668)